

DANUBEFREESKY.EU

NATURA 2000

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Západoslovenská distribučná, a.s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava, www.zsdis.sk

Na historických hniezdiskách sokola rároha inštalujeme nové búbky

Tlačová správa

Bratislava, 19. september 2022

Vzácný a ohrozený druh sokol rároh hniezdi v palearktiskej oblasti od strednej Európy po východnú Áziu. Slovenská populácia sa v posledných rokoch teší pozitívnemu trendu napriek mnohým negatívnym antropickým vplyvom. Významne tomu prispela ponuka hniezdných búbok, ktoré sa doteraz inštalovali takmer výhradne na stožiare prenosovej sústavy. Sokoly, ktoré si sami hniezda nestavajú, ich s obľubou obsadzujú a úspešne v nich vychovávajú potomstvo. V rámci medzinárodného projektu LIFE Danube Free Sky, Západoslovenská distribučná, a.s. (ZSD) v spolupráci s organizáciou Ochrana dravcov na Slovensku realizujú inštaláciu 20 nových hniezdných búbok, tentokrát premiérovu na stožiaroch distribučných vedení 110 kV napätia v oblasti nížin medzi Novými Zámkami a Štúrovom.

„Vďaka novým možnostiam spolupráce so ZSD, ktorou je inštalácia búbok pre sokola rároha, umiestnime búbky aj do území s historickým výskytom tohto druhu, z ktorých v nedávnej minulosti vymizol. Ide o lokality v blízkosti hraníc s Maďarskom, kde sa nachádzajú distribučné vedenia vhodné pre osadenie búbok. Naším cieľom je, aby došlo ku kontinuálnemu prepojeniu slovenskej populácie s početnejšou maďarskou populáciou. Predpokladáme, že prepojením hniezdnej populácie dôjde k zvýšeniu jej stability a tiež k návratu do pôvodných biotopov, kde pre tento charizmatiký a užitočný druh takto vytvoríme vhodné podmienky,“ uvádza Jozef Chavko z Ochrany dravcov na Slovensku.

„S inštaláciou podobných búbok na stožiare distribučných vedení v našej správe máme skúsenosti od roku 2019, kedy sme začali pilotne osádzať búbky pre menšie druhy dravcov. Doposiaľ bolo osadených takmer sto takýchto „menších“ búbok. Búbky určené pre sokola rároha sú oveľa väčšie, inštalácia je technicky náročnejšia, nakoľko bolo potrebné navrhnuť špeciálnu nosnú plošinu pre jej uchytenie na stožiar. Na jedince sokola rároha tak pri jarnom hľadaní hniezdisk už budú čakať nové domovy na našich distribučných vedeniach. Tešíme sa, že aj naša spoločnosť môže takouto formou pomoci v podobe 20 nových búbok prispieť k ochrane tohto vzácného sokola na našom území,“ dopĺňa Zuzana Lančaričová z Enviro tímu Západoslovenskej distribučnej, a.s.

„Projekt LIFE Danube Free Sky realizujeme s podporou Európskej únie v rámci programu LIFE a Ministerstva životného prostredia SR. Okrem budovania nových hniezdných príležitostí pre vtáctvo sa venujeme aj ochrane vtáctva pred nárazmi do elektrických vedení a zásahom elektrickým prúdom v lokalitách popri rieke Dunaj, ktorú vtáctvo využíva ako významný migračný koridor v jarnom a jesennom období. Zásah elektrickým prúdom, tzv. elektrokúcia patrí medzi najvýznamnejšie rizikové faktory, spôsobujúce úhyn či závažné zranenia aj v prípade sokola rároha. Rizikové sú stĺpy 22kV napätia, ktoré dravé vtáky s obľubou využívajú na odpočinok, či lov koristi. Ako účinné riešenie sa nám osvedčila ekologizácia takýchto rizikových stĺpov,“ informuje Marek Gális z Ochrany dravcov na Slovensku.

„Hniezdne teritória sokola rároha sú súčasťou vybraných lokalít s najvyššou prioritou pre realizáciu opatrení na zvýšenie bezpečnosti našich vedení pre dosadajúce vtáctvo. Identifikáciu týchto lokalít koordinujeme s Ochranou dravcov na Slovensku. Počas obdobia trvania projektu ekologizujeme viac ako 800 stĺpov napätia 22 kV, a to formou montáže prvkov zabraňujúcich zraneniam vtákov elektrickým prúdom na konštrukciách – tzv. ekochráničiek. Za obdobie dlhoročnej vzájomnej spolupráce sa jedná na západnom Slovensku už o tisíce stĺpov, ktoré sú pre vtáctvo bezpečné a každoročne k nim pribúdajú nové,“ uzatvára Zuzana Lančaričová zo ZSD, a.s.

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Západoslovenská distribučná, a.s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava, www.zsdis.sk

Kontakt:

Marek Gális, Ochrana dravcov na Slovensku, galis@dravce.sk, +421 908 611 225

Zuzana Lančaričová, Západoslovenská distribučná, a.s., zuzana.lancaricova@zsdis.sk, +421 917 161 820

Jozef Chavko, Ochrana dravcov na Slovensku, chavko@dravce.sk, +421 903 768 394

Ďalšie informácie:

- Sokol rároh má najpočetnejšie zastúpenie v ázijských krajinách (s najväčším zastúpením Čína, Kazachstan, Mongolsko, Rusko). Európska populácia sa odhaduje na 430-630 párov hniezdiacich v Rakúsku, Maďarsku, Rumunsku, Bulharsku, Srbsku, Chorvátsku, Česku, Moldavsku a na Slovensku či Ukrajine. Na Slovensku bolo tento rok zaznamenaných rekordných 48 párov, ktoré spolu vyvedli 163 mláďat. Prevažná väčšina slovenskej populácie (43 párov, ktoré vyvedli tento rok 144 mláďat) sa sústreďuje na západnom Slovensku, na východnom Slovensku zahniezdilo len 5 párov ktoré vyvedli 19 mláďat.
- Ešte v 90. rokoch hniezdilo na Slovensku len 12 párov najmä z dôvodu nedostatočnej ponuky hniezd v prirodzených podmienkach, v ktorých sokoly nenachádzali priaznivé podmienky pre rozmnožovanie. Situáciu zachránili búdky inštalované na stožiaroch prenosových vedení, sú špeciálne usposobené, aby v nich sokoly našli čo najväčšie pohodlie. Ich konštrukcia je z hliníka, sú vetrané cez predvrtané otvory, majú prístavaciu plošinku a na dne je štrková výstelka pre budúce vajíčka. Sokoly ich veľmi obľubujú, takmer celá populácia na Slovensku hniezdni len v nich.
- Búdky určené pre menšie dravce akými sú sokol myšiar a myšiarka ušatá inštalované na stožiaroch Západoslovenskej distribučnej, a.s. sú účinným nástrojom pri ochrane poľnohospodárskych plodín. Hovoríme o tzv. biologickej ochrane plodín, nakoľko tieto druhy sa živia prevažne hrabošom poľným, ktorý dokáže v poľnohospodárskych kultúrach spôsobiť veľké škody.
- V rámci medzinárodného projektu LIFE Danube Free Sky na Slovensku, v Bulharsku, Rumunsku či Srbsku celkovo plánujeme inštaláciu 370 búdok určených primárne pre cieľové druhy projektu krakľu belasú, sokola rároha, či sokola kobcovitého (červenonohého). Okrem 20 búdok pre sokola rároha pribudlo 50 búdok v historických lokalitách výskytu vzácnej krakle belasaj na západnom Slovensku, kde bolo posledné hniezdenie zaznamenané v roku 2010. Na východnom Slovensku bol v roku 2020 zaznamenaný návrat tohto vzácneho operenca po 24 rokoch.
- Projekt LIFE Danube Free Sky je realizovaný v 7 krajinách (Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko a Rumunsko), v zastúpení 15 projektových partnerov z radov energetických spoločností, železničnej spoločnosti, neziskových organizácií a národných parkov. Primárne sa zameriava na 12 cieľových druhov vtáctva (orol kráľovský, bučiak veľký, hus malá, bernikla červenokrká, orol hrubozobý, orol krikľavý, krakľa belasá, chrapkáč poľný, sokol rároh, sokol červenonohý, drop veľký a pelikán kučeravý).
- Pred nárazmi vtáctva do elektrických vedení v rámci projektu tiež inštalujeme výstražné prvky, tzv. odkloňovače, a to na úsekoch, kde dochádza k najčastejším kolíziám. Vtáky si vďaka nim vodiče/laná vedení zavčas všimnú a bezpečne ich nadletia.
- Viac informácií o projekte nájdete na stránke: www.danubefreesky.eu/sk

